

Doetinchem, 28 juni 2017

ALDUS VASTGESTELD 6 JULI 2017

Jaarstukken 2016

**Te besluiten om:**

1. De Jaarstukken 2016 vast te stellen. Daarmee besluit u ook:
2. Tot het bestemmen van € 762.000 voor activiteiten in de begroting 2017.
3. Het negatieve resultaat 2016 van € 678.000 op de grondexploitatie te onttrekken aan de reserve grondexploitatie.
4. Van het negatieve resultaat 2016 van € 2.814.000 op het sociaal domein (programma 10):
  - a. € 1.699.000 te onttrekken aan de reserve sociaal domein en
  - b. € 1.115.000 aan de reserve maatschappelijke opvang regionaal.
5. Het negatieve resultaat 2016 voor het overige van € 928.000 te onttrekken aan de algemene reserve.
6. Kennis te nemen van de controleverklaring van onze accountant met beperking op de onderdelen Wmo, Jeugd en IKB.
7. Hiertoe de 94<sup>e</sup> wijziging van de gemeentebegroting 2017 vast te stellen.

**Context**

De Jaarstukken 2016 zijn gereed en door onze accountant gecontroleerd.

In het jaarverslag leest u dat onze gemeente volop in ontwikkeling is. We hebben de laatste jaren een groot pakket aan nieuwe taken gekregen vanuit het rijk en die trend zet ook de komende jaren door. De transformatie in het sociaal domein is dan ook een van de belangrijke ambities van dit college. Datzelfde geldt voor de leefbaarheid in brede zin voor onze inwoners. Ook op dat terrein zien we volop beweging; we zien op steeds meer terreinen resultaat met onze aanpak waarin participatie van inwoners cruciaal is. Op financieel terrein hebben we onze voorzieningen en reserves opnieuw gestructureerd en risicogestuurd werken geïntroduceerd. Een aantal langlopende financiële vraagstukken lossen we op, zoals diverse voorzieningen die we op peil brengen. We constateren dat we een kwaliteitsslag maken op meerdere fronten. Dat deze kwaliteitsslag financiële consequenties heeft, mag duidelijk zijn. We zien dan ook dat we dit boekjaar met een tekort afsluiten. Deze vullen we aan vanuit de reserves die we de afgelopen jaren voor een dergelijke tegenvaller reserveerden. We zien in ons meerjarenperspectief dat we nog altijd een financieel gezonde gemeente zijn en zien de toekomst daarom met vertrouwen tegemoet.

**Beoogd effect**

Met de jaarstukken leggen wij verantwoording af over het gevoerde bestuur, zoals voorgeschreven in artikel 197 van de Gemeentewet. Deze wet schrijft eveneens voor dat uw raad de jaarstukken vóór 15 juli aanstaande vaststelt.

**Argumenten**

*1.1. De gemeenteraad moet de jaarstukken vaststellen*

Artikel 198 van de Gemeentewet bepaalt dat de raad de jaarrekening en het jaarverslag (samen de jaarstukken) vaststelt.

Doetinchem, 28 juni 2017

*2.1 Voor drie activiteiten hebben we in 2016 geld overgehouden dat we in 2017 nodig hebben*

<b>Bestemmingsvoorstellen 2016</b>		<b>bedragen in €</b>
1	EK vrouwenvoetbal	108.000
2	West Indische buurt	582.000
3	leader-gelden	72.000
<b>Totaal</b>		<b>762.000</b>

In hoofdstuk 4 van de jaarstukken 2016 lichten we de drie activiteiten inhoudelijk toe.

*3.1 Voor 2016 geldt nog het beleidsuitgangspunt dat we jaarrekeningresultaten op de grondexploitatie toevoegen of onttrekken aan de reserve grondexploitatie.*

Na deze resultaatbestemming heeft de algemene reserve grondexploitatie een saldo van € 9,3 mln. Op 8 juni 2017 heeft uw raad besloten om per 1 januari 2017 de reserve grondexploitatie toe te voegen aan de algemene reserve. Vanaf die datum kennen we dan nog één algemene reserve. In de jaarrekening 2017 zullen we nog één jaarrekeningresultaat presenteren dat in zijn geheel toegevoegd of onttrokken wordt aan de algemene reserve.

*4.a.1 Voorafgaand aan de start van de decentralisaties heeft u een reserve sociaal domein ingesteld.*

De reserve sociaal domein heeft een saldo van € 1.699.000. Tot dat bedrag kunnen we die reserve aanspreken voor de dekking van het resultaat op het sociaal domein (programma 10). Voor het overige doen we een beroep op de reserve maatschappelijk opvang regionaal. Overigens geldt ook hier dat we -conform uw raadsbesluit van 8 juni 2017- vanaf de jaarrekening 2017 nog 'maar' één jaarrekeningresultaat presenteren dat in zijn geheel toegevoegd of onttrokken wordt aan de algemene reserve.

*4.b.1 Er is een reserve maatschappelijke opvang regionaal die we in kunnen zetten.*

Wij hebben de beschikking over de reserve maatschappelijke opvang regionaal. Deze reserve biedt ruimte om het restant tekort in het sociaal domein van € 1.115.000 te dekken. Er is een jaarlijks budget voor de regionale taak maatschappelijk opvang beschikbaar. Het jaarlijkse met de regiogemeenten afgestemde bestedingsplan wordt aangepast aan de hoogte van dit budget.

*5.1 Het is ons beleid om saldi van jaarrekening ten gunste of ten laste van de algemene reserve te brengen*

Doel van de algemene reserve is onder andere dat het een buffer is om nadelen op onze jaarrekening op te vangen. Voorgaande jaren hebben we steeds positieve resultaten kunnen toevoegen. 2016 hebben we met een nadeel afgesloten waardoor we nu onze buffer moeten aanspreken. In de inleiding schreven we over de kwaliteitsslag die we hebben gemaakt in 2016. In het jaarrekeningresultaat krijgt dit zijn doorwerking doordat we een aantal voorzieningen (voorziening wachtgeld/outplacement bestuurders en voorziening FLO brandweer) op peil hebben moeten brengen. Dat vindt zijn weerslag in het resultaat van deze jaarrekening, maar leidt er ook toe dat we een aantal risico's beter beheersen.

Overigens wijzigt het financieel meerjarenperspectief zoals dat op de pagina's 17 en 18 van de Voorjaarsnota 2017 staat niet door deze jaarrekening

*6.1 Net als over 2015 ook nu geen goedkeurende verklaring voor de onderdelen WMO en Jeugd*  
 Net als over 2015 heeft de Sociale Verzekeringsbank ook over 2016 een afkeurende accountantsverklaring gekregen. Vanwege de omvang van onze bijdrage aan de SVB werkt dit door in onze jaarrekening en leidt dit tot een controleverklaring met beperking hierover van onze accountant.

Doetinchem, 28 juni 2017

Daarnaast heeft ook een aantal zorgaanbieders (nog) geen goedkeurende accountantsverklaring aan ons kunnen overleggen. Ondanks grote inspanningen van zowel onze zijde als van de zorgaanbieders, hebben wij ten tijde van de afronding van de accountantscontrole nog niet alle verklaringen van zorgaanbieders ontvangen en kunnen voorleggen aan onze accountant.

#### *6.2 De verwerking van het Individueel Keuzebudget (IKB) in onze jaarrekening 2016 is ook aanleiding tot een controleverklaring met beperking*

Volgens de nieuwe CAO heeft iedere medewerker met ingang van 1 januari 2017 recht op een individueel keuze budget (IKB). Dit nieuwe systeem leidt tot een vervroegde uitbetaling van een deel van het vakantiegeld. In 2017 moeten wij daarom zowel het nog over 2016 opgebouwde vakantiegeld uitbetalen als het IKB 2017. Hiervoor hebt u via de Voorjaarsnota 2016 voor het jaar 2017 een budget van € 800.000 beschikbaar gesteld. De commissie BBV legt het echter zo uit, dat de verplichting tot uitbetaling in 2016 is ontstaan en wij dus in het jaar 2016 deze middelen moeten reserveren. Wij zijn het niet eens met deze uitleg en willen niet over 2016 een nadeel opnemen terwijl we in 2017 de middelen beschikbaar hebben. Dit leidt tot een controleverklaring met beperking.

#### **Kanttekeningen**

##### *2.1 Het totaal van de bestemmingsvoorstellen van € 762.000 kunnen we anders bestemmen*

We kunnen er inderdaad voor kiezen om dit bedrag toe te voegen aan de algemene reserve in plaats van beschikbaar houden voor de drie activiteiten. Maar dan ontstaat bij alle drie die activiteiten een dekkingsprobleem. Daarvoor zal dan binnen de budgetten van 2017 een oplossing gevonden moeten worden.

##### *3, 4 en 5 Wat betekent de uitkomst over 2016 voor het te verwachten resultaat over 2017?*

Wat betreft de grondexploitatie zijn de te verwachten resultaten voor de komende jaren vastgelegd in de Meerjarenprognose grondexploitatie (MPG).

Het resultaat op taken anders dan grondexploitatie en sociaal domein is voor het grootste deel eenmalig. Met name bij het actualiseren van onze voorzieningen speelt dit. Een structurele component zijn de legesopbrengsten. Deze hebben wij met de Voorjaarsnota 2017 bijgesteld. Het sociaal domein geeft in 2016 geen positief saldo weer. Er is sprake van een overschrijding op de structurele taken van ongeveer € 1,8 mln. op het totale budget van circa € 108 miljoen (= 1,7% overschrijding). In de basis vinden we dat een onwenselijke situatie die we zo spoedig mogelijk weer tot het verleden moeten laten behoren. Bij het huidige resultaat moeten echter wel vier zaken in ogenschouw worden genomen:

1. 2016 is het jaar geworden waarin de teruggang in budget ten opzichte van de historische situatie het grootst is. Oorspronkelijk zou dit in 2015 en 2017 zijn, waardoor we deze stapsgewijze verlaging ook (qua inzet van beleidsinstrumenten) over drie jaar konden verdelen. In de huidige werkelijkheid is deze verlaging echter het grootst in 2015 en 2016.
2. We zijn in 2015 gestart met het uitvoeren van het brede sociaal domein, met een heel scala aan nieuwe taken en uitdagingen, maar vooral ook met een andere insteek. Die andere insteek betekent meer uitgaan van eigen kracht en van wat inwoners zelf kunnen (regelen). Ook in de samenleving moet zo'n veranderde grondhouding de tijd krijgen om tot wasdom te komen en maatregelen die daaruit voortvloeien willen wij gestaag, verantwoord en zo breed mogelijk gedragen laten landen in de samenleving. Tegelijkertijd zijn wij, in ieder geval op het gebied van de jeugdhulp, geconfronteerd met verplichte doorloop van indicaties en afspraken van voor de decentralisaties (overgangsrecht 2015). Twee jaar is daarvoor natuurlijk een behoorlijk ambitieuze periode: de vruchten van veranderend beleid zullen we als samenleving waarschijnlijk pas later gaan plukken. Dit laat onverlet dat strak gestuurd moet worden op de uitputting van de budgetten.

Doetinchem, 28 juni 2017

3. We zien dat -ondanks het huidige tekort- we sociaal domein breed, minder hebben uitgegeven dan in 2015. Er is een (forse) teruggang in uitgaven op bijvoorbeeld het gebied van beschermd wonen en jeugdhulp, een en ander passend bij de richting zoals de wetgever ooit beoogd heeft en passend bij ons geldend beleid (maatwerk, buurtcoaches). We analyseren naar aanleiding van 2016 goed op welke ondersteuningsvormen en deelbudgetten verdere optimalisatie mogelijk dan wel noodzakelijk is in 2017, en zullen de resultaten integraal betrekken bij het opstellen van de Programmabegroting 2018.
4. Tot slot vinden we het belangrijk om kritisch te kijken naar onze eigen inrichting ten behoeve van de taken in het sociaal domein. Daarom zijn we in 2016 en 2017 diverse verbeteracties gestart en hebben we een structuuronderzoek naar effectiviteit en efficiency uitgevoerd. Aan de hand daarvan zullen gemeente en uitvoeringsorganisaties de komende jaren verdere slagen gaan maken om de uitvoering te optimaliseren en de kosten in lijn te brengen met de benodigde inzet voor optimale ondersteuning en zorg.

Wij verwijzen u naar Hoofdstuk 4 van de Jaarstukken 2016 voor meer uitleg.

*5.2 We onttrekken we nu € 0,9 mln. aan de algemene reserve. Wat betekent dat voor onze weerstandsratio?*

In de voorjaarsnota 2017 (pagina 19) verwachtten wij op basis van de toen beschikbare gegevens dat we € 1,1 mln. zouden moeten onttrekken aan de algemene reserve. Dat blijkt nu € 0,9 mln. te zijn. De weerstandsratio zoals we deze in de Voorjaarsnota presenteerden wijzigt hierdoor nauwelijks.

Zoals met u afgesproken, geven we in de begroting 2018 een actueel meerjarenoverzicht van de weerstandsratio. Daarin worden de resultaten van de jaarstukken 2016, de bestuurlijke monitor 2017, de meicirculaire algemene uitkering en uw specifieke besluiten verwerkt.

*6.1 Het verantwoordingsproces door zorgaanbieders is een aandachtspunt*

De redenen dat een aantal zorgaanbieders nog geen accountantsverklaring heeft overlegd, zijn divers: een aantal heeft deadlines niet gehaald of heeft niet de juiste gegevens aangeleverd. Met hen hebben wij regelmatig contact om alsnog de benodigde informatie te krijgen. Daarnaast zijn ook de eisen die onze accountant (in opdracht van zijn koepelorganisatie) stelt aan de op te leveren stukken gedurende het proces bijgesteld. Dit kunnen we terugleiden naar het feit dat dit het eerste jaar is dat de financiële verantwoording op deze manier loopt. Zowel wij als zorgaanbieders en accountants zijn hierin lerende en groeiende. Uiteraard zien wij nog verdere mogelijkheden voor verbetering van dit proces. Daarmee zijn we aan de slag en dat pakken we verder op, ook in overleg met onze accountant.

*6.2 Wat zijn de gevolgen van het ontbreken van een goedkeurende verklaring bij de jaarstukken 2016?*

In principe geen. Voor een belangrijk deel (SVB) ligt de schuld buiten onze gemeente. Bovendien gaat het om een verklaring met een beperking en niet om een afkeurende verklaring. In dat laatste geval zou dat kunnen leiden tot extra aandacht van de provincie voor onze financiële positie. Maar die positie is goed (in termen van de provincie: structureel en reëel in evenwicht). Bovendien stelt u deze jaarstukken tijdig vast. Er is daarom geen aanleiding tot preventief toezicht door de provincie.

Doetinchem, 28 juni 2017

**Financiën**

Het resultaat van de jaarrekening 2016 ziet er als volgt uit:

Rekeningresultaat 2016 (bedragen in €)	resultaat
Resultaat grondexploitaties	-678.000
Resultaat sociaal domein	-2.814.000
Resultaat overig	-166.000
<b>Bruto resultaat</b>	<b>-3.658.000</b>
Bestemmingsvoorstellen/over te hevelen budgetten naar 2017	-762.000
<b>Netto resultaat bestemd voor reserves</b>	<b>-4.420.000</b>

Netto rekeningresultaat 2016 (bedragen in €)	netto resultaat
Grondexploitaties	-678.000
Overig (bruto resultaat overig + bestemmingsvoorstellen)	-3.742.000
<b>Netto resultaat bestemd voor reserves</b>	<b>-4.420.000</b>

Voorstellen resultaatbestemming	bedragen in €
reserve sociaal domein (daarmee nihil)	-1.699.000
reserve maatschappelijke opvang regionaal	-1.115.000
algemene reserve grondexploitaties	-678.000
algemene reserve	-928.000
<b>Totaal</b>	<b>-4.420.000</b>

In hoofdstuk 4 van de jaarstukken analyseren we de resultaten.

**Vervolg**

Nadat uw raad de jaarstukken heeft vastgesteld, sturen wij deze naar gedeputeerde staten van Gelderland.

**Bijlagen**

1. Jaarstukken 2016
2. Accountantsverklaring en rapport van bevindingen
3. Jaarrekening in één oogopslag

Burgemeester en wethouders van Doetinchem,  
De secretaris, De burgemeester,

ing. N. van Waart

mr. M. Boumans MBA MPM

De raad van de gemeente Doetinchem;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders over Jaarstukken 2016;

gelet op artikel 198 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

1. De Jaarstukken 2016 vast te stellen. Daarmee besluit u ook:
2. Tot het bestemmen van € 762.000 voor activiteiten in de begroting 2017.
3. Het negatieve resultaat 2016 van € 678.000 op de grondexploitatie te onttrekken aan de reserve grondexploitatie.
4. Van het negatieve resultaat 2016 van € 2.814.000 op het sociaal domein (programma 10):
  - a. € 1.699.000 te onttrekken aan de reserve sociaal domein en
  - b. € 1.115.000 aan de reserve maatschappelijke opvang regionaal.
5. Het negatieve resultaat 2016 voor het overige van € 928.000 te onttrekken aan de algemene reserve.
6. Kennis te nemen van de controleverklaring van onze accountant met beperking op de onderdelen Wmo, Jeugd en IKB.
7. Hiertoe de 94<sup>e</sup> wijziging van de gemeentebegroting 2017 vast te stellen.

Aldus besloten in zijn vergadering van 6 juli 2017,

, griffier

, voorzitter